

UDC 930.85 (4—12)

YU ISSN 0350—7653

ACADEMIE SERBE DES SCIENCES ET DES ARTS

COMITE INTERACADEMIQUE DE BALKANOLOGIE
DU CONSEIL DES ACADEMIES DES SCIENCES ET DES ARTS
DE LA R.S.F.Y.

INSTITUT DES ETUDES BALKANIQUES

BALCANICA

ANNUAIRE DE L'INSTITUT DES ETUDES BALKANIQUES

XVI—XVII

BELGRADE
1985—1986

<http://www.balcanica.rs>

ника (Пољска) — Тумули Шнур-керамичког комплекса у севернокарпатској зони — обрађен је овај специфичан начин сахрањивања у енеолитским културама средње Европе.

Значајан допринос проучавања степских култура у југословенском Подунављу и на Балкану дала је група југословенских стручњака. Општи преглед путева продирања степских култура или њихових елемената на Балкан дао је Д. Срејовић. Овај уводни реферат допуњују новим резултатима истраживања реферати Д. Гарашанин о развоју тумула у западној Србији, А. Бенца о новим резултатима истраживања тумула на Купрешком пољу и шири приказ сахрањивања под тумулима у јадранској зони који је за ову прилику израдио Б. Говедарица. Исту проблематику само за подручје Војводине, где је регистрован већи број тумула од којих је један део систематски истраживан (Војловица, Јабуча, Перлез, Нови Кнежевац, Падеј и др.), обрадили су М. Гирић (тумули у северном Банату), П. Медовић (тумули код Перлеза у средњем Банату) и Љ. Буквић који је обра-

дио најраније сахрањивање под тумулима у јужном Банату.

Проблем односа баденске културе према сахрањивању под хумкама обрађен је у радовима N. Kalicz-a (Мађарска) и S. Kovacs-a (Чехословачка) а њима се прикључује и студија M. Novotne о источно словачкој Hügélgräber култури и њеним односима према суседним областима. Ширу димензију овој проблематици дао је S. Bökönyi (Мађарска) обрадом палеозоолошког материјала енеолитског периода, посебно доместичираног коња са подручја Карпатског басена.

У завршним расправама о теми Симпозијума закључено је да на проблему односа степских култура према културама Карпатског басена и Балканског полуострва треба и даље радити. Многа питања остају још увек без правог одговора, посебно када је реч о културним и хронолошким релацијама, моделу миграционих кретања, односу аутохтоних и миграционих култура итд. Штампање материјала, као посебног Зборника препоручује се Балканолошком институту као организатору овог Скупа.

Никола Тасић

НАУЧНИ СКУП „СТАРИНА НОВАК И ЊЕГОВО ДОБА“

Придржавајући се одредаба самоуправног споразума о сарадњи у области научних истраживања, одржавања научних скупова и објављивања материјала о научним достигнућима, потписаног са Самоуправним интересним заједницама културе општина Кладово, Мајданпек и Неготин, и желећи да поменутом Споразуму удахне реалну садржину, Балканолошки институт САНУ, уз одобрење Председништва и Одељења историјских наука САНУ, а подржавајући идеју академика Васе Чубриловића, организовао је од 16. до 18. септембра

1986. у Доњем Милановцу научни скуп „Старина Новак и његово доба“.

У току припрема скупа, а ради његовог што успешнијег одржавања, формиран је заједнички Организациони одбор у који су, поред представника САНУ и Балканолошког института, ушли представници друштвено-политичких организација са подручја општина Кладово, Мајданпек и Неготин. За председника Одбора Председништво САНУ именовало је академика Васу Чубриловића.

Циљ скупа је да се једна легендарна личност, херој у борби

против туђинске власти — Старица Новак, време и догађаји у којима је учествовао, свестрано осветле и тиме створе услови за њихово даље научно проучавање; да се искуства прошлости, посебно она из периода заједничке борбе балканских и подунавских народа, преточе у поуке за будућност.

После исцрпних припремних рађања (обезбеђење финансијских средстава, разрада теза, позиви и обавештења потенцијалним учесницима скупа, израда програма и других пратећих материјала, организовање превоза и смештај учесника скупа и сл.) приступило се одржавању Научног скупа.

Скуп је 17. септембра отворио члан ОК ССРП и директор Историјског архива Крајине, Пореча и Кључа — Божидар Благојевић. Скуп су затим поздравили председник СО Мајданпек Михаило Андраш и директор Балканолошког института САНУ академик Радован Самарџић. Отварање је обављено у згради Дома културе у Доњем Милановцу, а затим је рад настављен у Конгресној сали хотела „Лепенски вир“.

Одржане су три седнице којима су председавали др Еуген Станеску, др Душанка Бојанић, др Светозар Кољевић, др Момчило Савић, др Павле Васић и др Новак Килибарда.

Поднет је 21 реферат, а референти су били историчари, класични филолози, оријенталисти, етнологзи, књижевни историчари, историчари уметности. Саопштења су, како се види и из програма, подељена у две групе. Прву групу (историчари) сачињавала су саопштења која су одређивала опште правце међународних односа и њихово рефлектовање на догађаје у подунавском басену крајем XVI и почетком XVII века. Друга група реферата бавила се процесом преображаја историјских лица с именом Новак и епским ликом Старине Новака који је присутан код свих балканских народа.

У раду научног скупа учествовали су и научни радници из НР Румуније (др Еуген Станеску и

др Василе Барба).

После сваке седнице одвијала се садржајна дискусија у току које су дата многа допунска објашњења из домена појединих саопштења. Укупно је било 18 дискутаната. Поред референата у дискусији су учествовали и присутни гости.

Саопштења са научног скупа биће објављена у посебном зборнику. Рок за предају ауторизованих рукописа је 15. новембар 1986. године. Зборник ће бити штампан према Правилнику САНУ, а за штампу ће га приредити редакција Балканолошког института.

Скуп су заједнички финансирани САНУ Балканолошки институт, Републичка заједница науке и Самоуправне заједнице културе општина Мајданпек, Кладово и Неготин.

Учесници научног скупа су били смештени у хотелу „Лепенски вир“, а трошкове боравка сносио је домаћин скупа. Домаћин је организовао свечану вечеру, коктел, посету локалитету „Лепенски вир“ и Музеја златаре Мајданпек. За време коктела, одајући признање Балканолошком институту за плодну сарадњу са регионом Крајине, Пореча и Кључа, председник СО Мајданпек уручио је директору Института златну медаљу са ликовима српских војвода — Радомира Путника, Степе Степановића и Живојина Мишића.

Скуп су пратила средства информисања — штампа, радио и телевизија, а у дневном листу „Политика“ у броју од 20. септембра, у додатку КУЛТУРА — УМЕТНОСТ — НАУКА, из пера др Новака Килибарде, објављен је афирмативан приказ скупа под насловом УКРШТАЊЕ ИСТОРИЈЕ И ЛЕГЕНДЕ.

Скуп је нашао на велики одјек у јавности поменутог региона, изазвавши искрене жеље и културних и политичких кругова да се започета сарадња настави, продуби и прошири и на остале области и тране науке. У том смислу, у Балканолошком институту су већ предузети одговарајући кораци (припрема за прославу го-

дишњице рођења В. С. Караџића, обележавање 150. годишњице гимназије у Неготину и др.), како би се сарадња са регионом продужила на вишем нивоу. Тиме би и у пракси био потврђен овај нови вид сарадње између једне научне установе, каква је САНУ, односно њен Балканолошки инсти-

тут, и одређене друштвено-политичке заједнице, у даном случају региона Крајине, Пореча и Кључа.

У реализацији Научног скупа **СТАРИНА НОВАК И ЊЕГОВО ДОБА** активно је сарађивала већина чланова колектива Балканолошког института САНУ.

• *Петар Милосављевић*